

როგორ ვანარმოოთ ინვესტირება FOREX-ის ბაზარზე?

როგორც ვიცით, FOREX საერთაშორისო სავალუტო ბაზარია, სადაც 24 საათის განმავლობაში მიმდინარეობს ამა თუ იმ ვალუტის ყიდვა-გაყიდვა ინტერნეტის საშუალებით. თქვენ თუ გადაწყვიტეთ სახსრების ინვესტირება აღნიშნულ ბაზარზე, უნდა იყოთ მზად, რომ თქვენ ძალიან ბევრი დრო უნდა დაუთმოთ ამ საქმეს და მნიშვნელოვანი ძალები დახარჯოთ ახალი პროფესიის შესასწავლად. თუ კი თქვენ გაგაჩნიათ ფული და მათი ზრდის სურვილი, მაგრამ რაიმე მიზეზების გამო არ შეგიძლიათ დამოუკიდებლად ვაჭრობა (არ გაქვთ გამოცდილება, დრო, სურვილი და ა.შ.) არსებობს ისეთი საგანი, როგორც არის „**მინდობილობითი მართვა ფორექსის ბაზარზე**“; დიდი ხნის განმავლობაში სტაბილური შედეგების ჩვენება ხომ მხოლოდ პროფესიონალ ტრეიდერს შეუძლია.

ფორექსის ბაზარზე მინდობილობითი მართვა – თქვენის მხრიდან მინიმალური რისკით კაპიტალის ზრდის საუკეთესო საშუალებაა. თქვენ დებთ ხელშეკრულებას საფინანსო ბაზრებზე ფულადი სახსრების განთავსების შესახებ და **ტრეიდერი**, რომელსაც გააჩნია ფორექსზე ვაჭრობის გამოცდილება, თქვენი სახსრების გამოყენებით ატარებს სავაჭრო ოპერაციებს. ტრეიდერი უმაღლესი კვალიფიკაციის სპეციალისტია, რომელიც კარგად იცნობს ბაზარს და გააჩნია მუშაობის დიდი გამოცდილება. როდესაც გადასცემთ სამართავად თქვენს კაპიტალს, უნდა იყოთ დარწმუნებული საკმაოდ მაღალ შემოსავლიანობაში, და რაც მთავარია, რისკი მინიმუმამდე დაგვაკეთ.

აქტივის მინდობილობითი მართვა მუშაობის ერთ-ერთი ყველაზე პოპულარული მეთოდია მსოფლიო საფინანსო ბაზრებზე, როგორც კომპანიებისთვის, ასევე კერძო პირებისთვის. ფორექსზე მინდობილობითი მართვის ღირსება დამატებითი ხარჯების გარეშე (პერსონალის სწავლება და შენახვა, ბაზრის მუდმივად თვალყურის დევნების აუცილებლობა და ა.შ.) დროებითი თავისუფალი სახსრების ეფექტური განთავსების შესაძლებლობა და სარგებლის მიღება, რომელიც, როგორც წესი უფრო მაღალია, ვიდრე, შემოსავლები საბანკო დეპოზიტზე.

მინდობილობითი მართვის არსი მდგომარეობს იმაში, რომ თქვენ გადასცემთ კაპიტალს სამართავად ნდობით აღჭურვილ პირს – **ტრეიდერს**. ფორექსის მინდობილობითი მართვის თავისებურება იმაშია, რომ არსებითად თქვენ არაფრის კეთება არ გიწევთ, შეგიძლიათ დროგამოშვებით მიაღწევთ თვალის მიწვენი ტრეიდერის მუშაობას. მინდობილობითმა მართვამ შესაძლებელია შემოსავლიანობა გაზარდოს 50-70%-ით წლიურად, ცალკეულ შემთხვევებში კი შემოსავლიანობამ წელიწადში შეადგინოს 100% და მეტიც.

რით განსხვავდება ინვესტირება სპეკულაციისგან?

მნიშვნელოვანია, სავალუტო გარიგებებში მონაწილეობის მსურველმა ერთმანეთისგან ნათლად განასხვავოს სპეკულაცია და ინვესტირება. ვალუტით ვაჭრობა თავისი ბუნებით წარმოადგენს სპეკულაციურ მოღვაწეობას. სავალუტო ბაზრები ყველაზე არამყარი ბაზრებია მსოფლიოში. მაგრამ, როდესაც მათზე ვაჭრობა მიმდინარეობს მარჯვის გამოყენებით, მაშინ, აღნიშნული ბაზარი ყველაზე მაღალი შემოსავლის მომტანია. ვალუტით დღიური ვაჭრობა შეიძლება იყოს ძალიან შემოსავლიანი და ბაზრის დიდად გამრისკავმა მონაწილეებმა დღემდე შეიძლება გამოიმუშაონ შემოსავლის უზარმაზარი პრო-

ნანა შონია,
ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი

ცენტი. თუმცა ბუნებრივი და ფსიქოლოგიური თვალსაზრისით დღიური ვაჭრობა ერთობ რთული საქმიანობაა და ყველას არ ძალუძს თავი გაართვას მას. არსებითად დღიური ვაჭრობა წარმოადგენს სპეკულაციას და დღის ვაჭრები მხოლოდ ამით არიან დაკავებული.

ხშირად ადამიანები, რომლებიც სარგებლობენ პროცენტების მომსახურებით, თვითონ არიან პროფესიონალები ამა თუ იმ სფეროში. ეს ადამიანები არ მონაწილეობენ დღის ვაჭრობაში, მხოლოდ ხანდახან ხსნიან ამა თუ იმ პოზიციას. ესეც აგრეთვე სპეკულაციაა და არ უნდა აგვერიოს ინვესტირებაში.

დასკვნის სახით შეიძლება ითქვას, ვალუტით ვაჭრობის ბუნება ისეთია, რომ ის იმდენად არ არის დაკავშირებული ინვესტირებასთან, რამდენადაც სპეკულაციასთან და ჰეჯირებასთან. რაღაც გაგებით შესაძლებელია ვალუტაში ინვესტირება გრძელვადიან პერსპექტივაში, მაგრამ ამისათვის საჭიროა დიდი თანხა ანგარიშზე და საგირაო სახსრების დაბალი შეფარდება საკუთართან.

თუ კი იცით რა არის ფორექსი და რამდენი შეიძლება მიიღოთ მოგება ფორექსის ბაზარზე ვაჭრობით, მაგრამ არ ხართ გათვითცნობიერებული გარიგებების წარმოების ნიუანსებში, ან, უბრალოდ, არ გაქვთ თავისუფა-

ლი დრო, მაგრამ გსურთ სარფი-ანად დააბანდოთ თქვენი ფული, თქვენ აუცილებლად უნდა იცოდეთ შემდეგი!

1) უპირველესად აუცილებელია თქვენთვის მოიძიოთ თრეიდერი, ფინანსისტი, რომელიც მართავს თქვენს ფულს, ამისათვის უნდა გაანალიზოთ რამდენიმე თრეიდერის მუშაობის შედეგები მინიმუმ 3-5 თვის მანძილზე. ამასთან, ყურადღება უნდა მიაქციოთ შემდეგს:

- სარგებლიანობის პროცენტი (კარგ თრეიდერთან დასაბანდებელი კაპიტალის 10-20 %-ს უნდა უდრიდეს თვეში).

- წამგებიანი და მომგებიანი გარიგების პროპორციულობა (სასურველია, რომ, არანაკლებ, 60% გახსნილი პოზიციებისა იყო შემოსავლიანი).

- ზარალის საშუალო ოდენობა (ოპტიმალურად ითვლება დასაბანდებელი კაპიტალის 2-5%).

- ერთ გარიგებაზე გახსნილი ლოტების რაოდენობა (რისკის შესამცირებლად ყველაზე ოპტიმალურ ვარიანტად ითვლება ვაჭრობა გათვლით 1 კონტრაქტი (ლოტი) სავაჭრო ანგარიშის ყოველ 10000-ზე, მაგალითად: 20 000-ან ანგარიშზე არ არის რეკომენდირებული ორ ლოტზე მეტის გახსნა, 50 000-ან ანგარიშზე ხუთზე მეტის ერთ ვალუტაში).

- ნაღდ ფულთან მუშაობის გამოცდილება (რეალურად ერთი წლიდან, რადგანაც ასეთი გამოცდილების მქონე თრეიდერებმა ისწავლეს ბაზრის "გრძნობა" (გრძნობენ „ბაზარს“) მოხვდნენ ექსტრემალურ სიტუაციაში და იციან არა მხოლოდ როგორ გამოაღწიონ იქედან დანაკარგის მინიმიზაციით, არამედ, როგორ აიცილონ თავიდან დანაკარგები, გარდა ამისა, ისინი უკვე საკმაოდ კარგად ერკვევიან მაკროეკონომიკაში);

- სტაბილურობა (სარგებლიანობის მაღალი დონე დიდი დანაკარგების არსებობასთან შერწყმაში ხანგრძლივი დროის მანძილზე);

2) კომპანიის მოძიება, სადაც შეიძლება კარგი თრეიდერის პოვნა (არსებობს სპეციალიზირებული დილინგური, თუ სადილინგო დარბაზები, სადაც თრეიდერები ანალიზებენ ბაზარს და აწარმოებენ გარიგებებს).

3) ინვესტორმა უნდა გადაწ-

ვიტოს, რა თანხის ინვესტირებას აპირებს (აქ ყველაფერი დამოკიდებულია იმაზე, რამდენის შოვნა გსურთ, იმის გათვალისწინებით, რომ შრომისთვის თრეიდერს უნდა გადასცეთ საკომისიო მოგების 20-30%, დაუშვათ, თქვენ იპოვეთ თრეიდერი საშუალო შემოსავლიანობით თვეში 20 %-ით და მოელაპარაკეთ გადაუხადოთ მოგების 20%, თუ გსურთ მიიღოთ თვეში 1000 დოლარი, თრეიდერმა უნდა გაზარდოს ანგარიში თვეში 1 250 დოლარით, ეს კი 6 250 დოლარის 20%-ია, მაშასადამე, აუცილებელია 6 250 დოლარის ინვესტირება. უნდა მიაქციოთ ყურადღება იმ ფაქტს, რომ რაც უფრო ნაკლებია თქვენი ინვესტიციის რაოდენობა, მით მეტია ამ ანგარიშზე ოპერაციების ჩატარებასთან დაკავშირებული რისკი);

4) ინვესტორმა უნდა განსაზღვროს ინვესტიციების ვადები (საუკეთესო შედეგი იქნება მიღწეული არანაკლებ 6-8 თვიანი ინვესტირების ვადის დროს);

5) უნდა გადაწყვიტოთ, როგორ შეამცირებთ რისკებს (ცნობილია, სარგებლის მიღების შესაძლებლობა დაკავშირებულია დანაკარგების რისკთან, რომლის მინიმიზაცია აუცილებელია):

მაგალითად:

- ინვესტორმა უნდა განსაზღვროს მაქსიმალურად დასაშვები ზარალის ოდენობა (ოპტიმალურად ითვლება დეპოზიტის ოდენობის 30%);

- განსაზღვროს მიმდევრობით წამგებიანი გარიგებების მაქსიმალურად დასაშვები რაოდენობა (მაქსიმუმ 6 გარიგება);

- განსაზღვროს ანგარიშის მდგომარეობაზე კონტროლის მეთოდები;

- წინადადება მიეცეს სხვა ინვესტორებს განავრცონ თქვენი ანგარიში (ამ გზით თქვენ გაინაწილებთ რისკებს და, შესაბამისად, შემოსავალსაც);

- თანხმობა მიეცეს თრეიდერს გახდეს ერთ-ერთი ინვესტორი თქვენს ანგარიშზე;

- გაიხსნას ანგარიში იაფ ვალუტაში (1000 დოლარი მაღალი რისკია, 32000 დოლარი არის 32-ჯერ შემცირებული რისკი. USD-ს გარდა, ვალუტაში ანგარიშის წარმართვა შესაძლებელია მხოლოდ ფინანსურ ბუკმეკერებთან);

- გამოიყენოს საკრედიტო ხაზი.

6) დამასრულებელი ეტაპია ბროკერის, ან საფინანსო ბუკმეკერის შერჩევა, სადაც თქვენ გახსნით ანგარიშს (საერთოდ, ყურადღების მიქცევა ღირს კონკრეტული ფირმის მუშაობაზე, ლიცენზიაზე, ანგარიშსწორების სიმარტივეზე და სინქარზე, სხვა თრეიდერებისა და ინვესტორების გამოსმაურებზე, აგრეთვე, ვაჭრობის წესებზე, რომელსაც გადავაზობთ კონკრეტული კომპანია).

რა შეიძლება იყოს ფორექსის ბაზარზე წარმატების საფუძველი? სავალუტო თრეიდერის წარმატების ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი მომენტია შესწავლეს უნარი ანალიზი გაუკეთოს ბაზრის ცვლილებებს და განჭვრიტოს, რა ფაქტორები და როგორ იმოქმედებენ ვალუტების კურსების ცვლილებებზე.

როგორ უნდა განჭვრიტოს თრეიდერმა აღნიშნული? არსებობს ბევრი მიდგომა ამ ამოცანის გადასაჭრელად. ზოგიერთი ამას ვარსკვლავების მიხედვით აკეთებს, სხვები იმედოვნებენ ინტუიციის უდიდეს ძალაზე. სავალუტო ბაზარზე მუშაობისთვის გამოიყენება მიდგომები, რომლებსაც მათემატიკისგან აერთიანებენ ცნებაში „პროგნოზირების მეთოდები“. ეს განსაზღვრება აღნიშნავს, რომ ჩვენთვის საინტერესო სისტემის აღწერა ხდება რიცხვითი მანქანების რაღაც კომბინაციით. მათ უწოდებენ ინდიკატორებს, ან ინდექსებს. ყოველი მათგანისთვის ზუსტად არის დადგენილი გაზომვის მეთოდები. საფინანსო ბაზრებთან მიმართებაში პროგნოზირების რაოდენობითი მეთოდები ორ ჯგუფად იყოფა: ტექნიკური ანალიზი და ფუნდამენტალური ანალიზი.

ტექნიკური ანალიზი ეფუძნება წინაპირობას, რომ „ადირიცხება ყველაფერი“: თითქოს ფასების ქცევაში უკვე ჩადებულია მისი შეფასების ყველა არსებითი გავლენის ფაქტორი. ბაზრის მოძრაობა არის მონაწილეთა უზარმაზარი რაოდენობის გადაწყვეტილებათა შედეგი, რომლებსაც გააჩნიათ ყველა ხელმისაწვდომი ინფორმაცია და იყენებენ მათ გადაწყვეტილებების მიღებაში. ამ გადაწყვეტილებების შედეგი გამოიხატება ფასის ქცევაში, რომლის დაკვირვების დროსაც ჩვენ ირიბად შევიძლია შედგავა

მთელ საბაზრო ინფორმაციაში. ტექნიკური ანალიზი თრეიდერს წარუდგენს გრაფიკულ ფორმაში გამოსახული ინსტრუმენტების საკმაო რაოდენობას, რომლებიც იძლევიან ფასების მომავალი ცვლილებების საშუალებას. ფუნდამენტალური ანალიზი ადგენს სავალუტო კურსების კავშირს ეკონომიკურ სიტუაციასთან და მოვაჭრე ქვეყნების კონკრეტულ მდგომარეობასთან, ხსნის ცენტრალური ბანკების საფინანსო პოლიტიკის მიზნებს და ინსტრუმენტებს, გვიჩვენებს თანაფარდობებს სხვადასხვა საფინანსო ბანკებს შორის, მათი აღმასვლის და დაცემის მიზეზებს. ფუნდამენტალური ანალიზი ტექნიკური ანალიზისგან განსხვავებით ბაზარს სხვა მხრიდან უყურებს. ის განიხილავს ფორექსის ბაზარს როგორც იმ უზარმაზარი სამყაროს ნაწილს, რომელშიც ჩვენ ვცხოვრობთ და ამ სამყაროს ყოველმა ნაწილმა, საბოლოო ჯამში, შეიძლება გავლენა იქონიოს ვალუტების კურსზე. მრავალი მათგანი საკმარისად განჭვრეტადია. მაგალითად, ეკონომიკური სიახლეების პუბლიკაციის დრო, ეს ყველაფერი გაწერილია თვეებით ადრე. პოლიტიკური კრიზისების პროგნოზირება შესაძლებელია, თუ კი ადევნებთ თვალყურს იმ ქვეყნის ეკონომიკურ მაჩვენებლებს, სადაც ის შეიძლება მოხდეს.

წარმატებული მუშაობისთვის გადამწყვეტ როლს თამაშობს არა ფულის რაოდენობა თქვენს სას-

ტარტო ანგარიშზე, არამედ, უნარი მუდმივად იყოთ კონცენტრირებული ბაზრის შესწავლაზე, მისი მექანიზმების და მისი მონაწილეთა ინტერესების შეცნობაზე.

რა თქმა უნდა, სავალუტო ბაზარი მსოფლიო საფინანსო ბაზრის მხოლოდ ნაწილია. მაგრამ, იმის გამო, რომ საფინანსო ბაზრის სხვა კომპონენტები (სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდები, აქციები და კორპორაციული ობლიგაციები) საქართველოში ან არ არსებობს, ან ჩანასახოვან მდგომარეობაშია, **სავალუტო თრეიდერის მუშაობა ხდება უფრო მისაწვდომი და სარფიანი ინდივიდუალური ინვესტორისთვის. ეს საფინანსო ბაზარზე ჩადრმაგების ერთადერთი საშუალებაა.**

მამასადამე, სავალუტო სპეკულაციურმა ოპერაციებმა შეიძლება მოიტანოს მნიშვნელოვანი შემოსავალი უმოკლეს დროში. ეს არის საშუალება გამოვლინდეს ინტელექტი და შემოქმედება, ცოდნის დაგროვება, გამოიმუშავდეს ნებისყოფა, თვითდისციპლინა, და ბოლოს, საკუთარი ბიზნესის შექმნა, ანუ, სავალუტო თრეიდერის პროფესიის უფლებებით თქვენ შეგიძლიათ იმუშაოთ ნებისმიერ საფინანსო ბაზარზე.

ვინ შეიძლება გახდეს ცნობილი თრეიდერი? ამისათვის აუცილებელია გაგანდეს განსაკუთრებული ცოდნა და ინტელექტი.

ფორექსის მუშაობის პერიოდში მისი მონაწილე გახდა ასობით აბსოლუტურად განსხვავებული პროფესიის ადამიანი –

განათლებულიც და განათლების გარეშე. ყველას ერთი რამ აერთიანებთ – **შრომისმოყვარეობა და წარმატებისკენ სწრაფვა.** ამ ბიზნესმა გაათანაბრა პროფესორი და ყოფილი ტაქსისტი, ბანკირი და სტუდენტი. მაგრამ მათ მიერ ნაშოენი ფული არ არის სწავლულების ხარისხის და წაკითხული წიგნების რიცხვის ჯერადი. თუ დააკვირდებით ყველაზე ობლიან თრეიდერებს, შეიძლება იფიქროთ, რომ ისინი გაჩენილები არიან ვაჭრებად, მაგრამ ისინი ხომ ყოველთვის ასეთები არ იყვნენ – ყველა ფინანსისტებად ხომ არ იბადებოდა. უბრალოდ, ჩვენმა კლიენტებმა ერთხელ შეძლეს გადაეგახათ იმის შიში, რომ სხვაზე ბრიყვები გამოჩნდებოდნენ, მოკიდეს ახალ საქმეს ხელი და პრაქტიკით დაამტკიცეს, რომ ყველას გააჩნია შანსი.

შეიძლება ვიდაცამ იფიქროს: ამდენი სწავლა მთელ ჩემს დროს წაიღებს. მაგრამ რეალობას ხომ უნდა შევხედოთ - დიდი ხანია არავის დაცემია თავზე ციური მანანა, არ შეიძლება თვალის დახამხამებაში რაიმე გარჯის გარეშე საკუთარი თავის და ახლობლების უზრუნველყოფა. ფორექსის სადღეღამისო მუშაობა მის მონაწილეებს აძლევს საშუალებას – აირჩიონ თავიანთთვის ოპტიმალური რეჟიმი: **სრულებითაც არ არის სავალდებულო ოფლის დღით ვეროს შევიცარულ ფრანკზე ცვლა დილიდან დილაამდე – ამის გაკეთება შეგიძლიათ თქვენთვის სასურველ დროს. საბოლოო ჯამში, ბაზარზე გატარებული საათები, დღეები, თვეები და წლები, პირდაპირი გაგებით, უკვალოდ არ ჩაივლის. ამასთან ერთად, იესება არა მხოლოდ თქვენი საფულე, არამედ, ინტელექტი: ადამიანი არა მხოლოდ ფულს შოულობს, არამედ იძენს პროფესიონალურ ცოდნას, რომელსაც დიდი მოთხოვნა გააჩნია მდიდარ დამსაქმებლებში.** თუნდაც ყველაზე პრესტიჟული ეკონომიკური უმაღლესი სასწავლებლის კურსდამთავრებული ბრძანდებოდეთ, ვერ მოძებნით ღირსეულ ადგილს მუშაობის გამოცდილების გარეშე. ყველაზე ფასეული ცოდნა შეიძინება პრაქტიკით. საერთაშორისო სავალუტო ბაზარზე ვაჭრობაში მონაწილეობა – კომერციის კარგი ცოდნა და პრესტიჟული სპეციალობის შექმნის რეალური შესაძლებლობაა.

